

Considerable amount of published literature publishers mentioned above are duets or pieces for instrumental ensembles that greatly expand the potential of these tools

Equally important is the printing and publishing houses collections of Western Ukraine series of problems composers research trends tse accordion school of Lviv and in this paper in detail for this series.

Repertory policy-accordion links commonplace today, widely covered in publishing Ternopil, Drohobych, represents a variety of layout, enabling musicians to learn different styles of music according to their level of training. This is an important factor in shaping the performance skills, a sense of artistic image, era, style, genre writing like. The repertoire is composed according to classic, pop-jazz, contemporary, modern and avant-garde direction, giving a wide field of music selection for every taste and level of difficulty.

Key words: accordion, accordion, creativity, domestic publishing, music series, streamline, classical, pop, jazz, avant-garde, a special art-literature, repertoire, printed music, educational and concert repertoire, transcriptions for bayan and accordion, composer, performing skills, artistic image.

Анотація

Дякунчак Ю. Баянно-акордеонний репертуар в изданиях Западной Украины XXI века

Проанализированы направления ното-изданий Западной Украины: «Учебной книги – Богдан» (Тернополь) и «Посвит» (Дрогобыч) в контексте баянно-акордеонной репертуарной политики: представлены серии классической, эстрадной, джазовой, современной и авангардной музыки, творчество В. Власова, Е. Дербенко, Я. Олексива, опусы учебно-репертуарного обеспечения композиторского наследия представителей Львовской баянной школы.

Ключевые слова: баян, аккордеон, творчество, издательство, серия, составление, классика, эстрада, джаз, авангард.

Надійшла до редакції 7.11.2014 р.

УДК 78.78.087.2

А. Душний, А. Боженський

ДРОГОБИЧЧИНА ЯК НАУКОВА ІНСТИТУЦІЯ БАЯННО-АКОРДЕОННОГО РУХУ УКРАЇНИ ХХІ СТОЛІТТЯ

Дрогобиччина на зламі століть активно увійшла у русло баянно-акордеонного та народно-інструментального мистецтва України. Саме у Дрогобичі свого часу (70-80-ті роки ХХ ст.) проходили відбіркові тури на всесоюзні та міжнародні конкурси, відбувся зональний конкурс баяністів-акордеоністів Західного регіону України (1989 р.), а у другій пол. 90-х рр. конкурс молодих виконавців на народних інструментах «Молоді голоси» (1997 р.).

Початок нового тисячоліття позначився знаними сьогодні в країні та зарубіжжі Всеукраїнськими конкурсами виконавців на народних інструментах ім. А. Онуфрієнка та «Візерунки Прикарпаття» й міжнародним конкурсом баяністів-акордеоністів «Regretium mobile», в рамках яких організовуються науково-практичні конференції, майстер-класи, показові уроки, концерти відомих виконавців та колективів, що, у підсумку, стає важливим фактором пропаганди й розвитку українського народно-інструментального мистецтва.

Саме у Дрогобичі 2004-2005 рр. започатковується науково-мистецький проект «Львівська школа баянно-акордеонного мистецтва» (автори А. Душний, Б. Пиц, С. Карась) та проект «Молода генерація Львівської баянно-акордеонної школи» (2008 р.), які й уніфікували всі напрями наукових пошуків. Відтак, наукові інституції базуються у двох мистецьких осередках Дрогобича – музичному училища ім. В. Барвінського та музично-педагогічному факультеті педагогічного університету ім. І. Франка.

Дослідження баянно-акордеонного руху краю висвітлюють *монографія* А. Душного [9] та його ж *довідники* у співавторстві з Б. Пицем [13, 14]; *публікації* А. Боженського [2, 3], Н. Гатайло, А. Душного [11], Ю. Дякунчака, Ю. Ісевича, Л. Мартиніва, І. Околовича [17], Б. Пица, Б. Сюті [22], О. Сергієнко, І. Фрайта, Ю. Чумака й ін.; *окремі розвідки означеного феномену розкривають публікації* М. Давидова [5; 498–510; 6], М. Імханицького, А. Сташевського, А. Семешка [21; 200–204], В. Суворова, Я. Олексіва, С. Карася, В. Рунчака та ін.; *змітки у періодичній пресі* А. Власюка, М. Каралюс, В. Касперевича, І. Кілика, Е. Мантулева, І. Мариняка, М. Михаця, Р. Пукаса, К. Сятецького, В. Собка, А. Шепетухи та ін.; *інтернет-видання* А. Боженського, А. Душного, Б. Пица, В. Шафети.

Деякі елементи ансамблево-оркестрового виконавства Дрогобича та окремі творчі здобутки аналізуються у дисертаційних дослідженнях П. Дрозди¹, А. Шамігова², Л. Пасічняк³. Сьогодні, в основу здобувачів наукового ступеня кафедри народних музичних інструментів та вокалу ДДПУ ім. І. Франка Р. Кундиса [15] та В. Шафети [24] закладені пріоритети дослідження сегментів становлення, розвитку і пропаганди сольного й колективного музикування на баяні-акордеоні Дрогобиччини, проводиться аналітична лінія педагогічних кадрів, науково-методичного і творчого забезпечення, основних важелів функціонування баяна-акордеона в соціокультурі краю другої пол. ХХ – початку ХХІ ст.

Метою розвідки є висвітлення наукового доробку баяністів-акордеоністів Дрогобиччини як невід'ємного цілого української академічної школи гри на народних інструментах.

Починаючи з 2000 р. у Дрогобичі активізувалось нотодрукування для баяна-акордеона та ансамблево-оркестрового мистецтва за їх участю. Цьому аспекту вагоме значення надає баянно-акордеонний осередок, що входить до методичного об'єднання народних інструментів, яке, в свою чергу, є домінуючою складовою кафедри народних музичних інструментів та вокалу музично-педагогічного факультету Дрогобицького ДПУ ім. І. Франка.

Представники осередку (А. Душний, Б. Пиц, І. Фрайт, Є. Марченко, В. Салій, Ю. Чумак, В. Шафета) знані в Україні дослідники різножанрових пріоритетів баянно-акордеонного й народно-інструментального мистецтва. Баяністи-акордеоністи цього ВНЗ є організаторами науково-практичних конференцій, виконавських конкурсів, семінарів, майстер-класів та концертів, відомих як на національному, так і міжнародному рівнях. Вони – сподвижники мистецького життя регіону, що протягом тривалого часу збирають у місті Котермака-Дрогобича представників баянно-акордеонної спільноти України, ближнього та далекого зарубіжжя. Тож м. Дрогобич за останні роки, за визначенням академіка М. Давидова, перетворився у «мекку народно-інструментального мистецтва України» [6; 3].

Вагома роль надається методичному забезпеченню цього процесу. Баяністами-акордеоністами підготовлено низку методичних рекомендацій до творів, внесених до навчальних посібників: А. Онуфрієнко «Альбом баяніста». Вип. 1 (2005 р.), «Педагогічний репертуар баяніста» (2006 р.), В. Шлюбик «Педагогічний репертуар баяніста» (2010 р.); методичні рекомендації А. Душного «Три сучасних танці для дуету баяністів та ударних»; рекомендації В. Шафети (2009 р.); «Дитячий альбом баяніста (акордеоніста)», рекомендації В. Салія (2011 р.); Р. Стахнів «Педагогічний репертуар для народних інструментів» (2010 р.), В. Власов «Дитячий альбом: цикл п'єс для готово-виборного баяна»; методичні рекомендації Ю. Чумака (2012 р.).

Одночасно вони є авторами методичних рекомендацій для ВНЗ культури і мистецтв І-ІІ рівнів акредитації: «Робота з оркестром народних інструментів на прикладі «Фантазії» А. Онуфрієнка» (2006 р.) [12], здійснюють методико-виконавський аналіз творів – Варіації на тему лемківської народної пісні «Кедь ми прийшла карта» [8; 60–65] для дуету баяністів та оркестру українських народних інструментів В. Чумака, «Пассакалії і фуґи для органу Хр. Кушнар'єва», «Поєми» для оркестру народних інструментів А. Онуфрієнка.

Упродовж останніх років ними упорядковано й надруковано: *навчально-репертуарні збірники* «Повій, вітре, на Вкраїну: обробки українських народних пісень у перекладі для баяна» (упор. Є. Марченко, І. Фрайт), «Верховина». Твори для дуета та тріо баяністів (упор. Е. Мантулев, Є. Марченко, І. Фрайт), «Творчість композиторів Львівської баянної школи». Вип. 1-3 (упор. А. Душний та Б. Пиц), Пукшин Ю. «Педагогічний репертуар для народних інструментів» (упор. А. Душний, В. Шафета, В. Салій), Власов В. «Педагогічний репертуар баяніста» (упор. А. Душний, В. Шафета), «Педагогічний репертуар для оркестру (ансамблю) народних інструментів» (автори-упор. А. Душний, В. Шафета) та ін.; *опуси*, до яких входять – *оригінальні твори композиторів-педагогів-практиків* (Е. Мантулева, Б. Гивеля, В. Чумака, Я. Олексіва, В. Салія, Р. Стахніва), *композиції представників Західної України* (А. Онуфрієнка, М. Оберюхтіна, І. Миськіва, А. Нікіфорука, Л. Колосовської, Я. Олексіва, А. Марценюка, М. Корчинського, К. Соколова, В. Герасимчука, О. Личенка та ін.), *баяністів-акордеоністів України й зарубіжжя* (В. Власова, В. Балика, В. Бонакова, А. Батршина, В. Годлевського, В. Віцькова й ін.), *перекладення класичної та сучасної музики* (Й.С. Баха, А. Вівальді, А. Моцарта, Й. Гайдна, Д. Скарлатті, Й. Брамса, Дж. Россіні, М. Лисенка, Д. Січинського, В. Губанова, Є. Дербенка, В. Самофалова тощо).

Важливо й те, що нотним публікаціям передують ґрунтовна науково-пошукова робота, наслідком якої стають відкриття нових імен, нових творчих пластів. Так, ст. викл. кафедри народних музичних інструментів та вокалу В. Шафета в процесі роботи над дисертаційним дослідженням виявив творчість відомого свого часу львівського акордеоніста К. Соколова, а його колеги – Ю. Чумак – вивчає невідомі сторінки творчості В. Власова; Р. Кундис – композиції М. Корчинського, А. Марценюка, а Б. Пиц – А. Батршина, А. Душний – Б. Гивеля, А. Нікіфорука, О. Личенка, Е. Мантулева, В. Чумака тощо.

Репертуар сучасних українських композиторів для оркестрів та ансамблів народних інструментів являють важливу ділянку творчого експерименту, де поряд із традиційними жанрами і визнаними мистецькими здобутками, відбуваються процеси, що свідчать про розширення жанрової палітри, ускладнення виразових засобів, впливи професіоналізації музичної освіти та характеру виконавської практики сольного й ансамблевого музикування.

Знання «Прикарпатський дует баяністів» у складі викладачів-методистів Дрогобицького музичного училища – В. Чумака та С. Максимова частину свого репертуару у власному перекладенні та аранжуванні опрацював й упорядкував у навчальному посібнику в 2-х частинах «Педагогічний репертуар для ансамблю баяністів» (з репертуару «Прикарпатського дуету») [18, 19]. Твори класичної, сучасної та естрадної музики, обробки народних пісень наповнені різноманітними виконавськими прийомами і стильовою інтерпретацією, апробовані митцями на концертних сценах України, Європи, СНД й США. Методичні рекомендації, викладені В. Чумаком, сприяють швидшому опануванню музичної тканини, розкривають особливості виконання різноманітних сучасних прийомів, постають теоретичною базою у вихованні музиканта-ансамбліста.

Вагомий внесок до репертуарного забезпечення методичною літературою здійснено інструментальним тріо «Гармонія» у складі викладачів Дрогобицького ДМУ ім. І. Франка В. Барвінського І. Туркаником (скрипка), Сергієм (баян) та Оксаною (скрипка) Максимовими [16]. Учасники колективу поряд із феноменальною виконавською манерою інтерпретації, активною працею у композиторському спрямуванні (перекладанні та аранжуванні музики для власного колективу), презентують свою творчо-виконавську майстерність на різноманітних концертних майданчиках України і зарубіжжя. Композиції⁴, перекладені та аранжовані учасниками колективу, апробовані як самими митцями, так і іншими виконавцями на конкурсах-фестивалях й концертних програмах. Увагу привертає теоретична частина та Додатки, у яких В. Шафетою подаються матеріали з розвитку й пропаганди ансамблевого музикування Львівщини за участю баяна і акордеона, що охоплюють великий діапазон часу (від довоєнних років ХХ ст. до наших днів). «Вагомий внесок роботи полягає в її двобічності: перша – концертний репертуар; друга – історико-методичний матеріал. Ці два компоненти активно можуть втілювати як викладачі з методики викладання гри на скрипці чи народних інструментах, так і викладачі ансамблевого класу» [16; 4–5].

Захищені дисертаційні дослідження А. Душним, В. Салієм та Ю. Чумаком з музично-інструментального та баянно-акордеонного мистецтва й педагогіки стали домінуючими науковим доробком Дрогобищини.

А. Душним у дисертаційній розвідці «Методика активізації творчої діяльності студентів педагогічних університетів у процесі музично-інструментальної підготовки» (К., 2006 р.) досліджено цілеспрямоване залучення студентів до елементарної композиторської творчості. Автором доведено три стадії активізації творчої діяльності студентів у процесі інструментальної підготовки: «Творче наслідування», «Зумовлена творчість» та «Вільна творчість». Основні положення науковця подаються у навчально-методичному посібнику [10], опрацьованому на основі дисертації (2008 р.).

Наукові студії В. Салія сягають дослідження проблеми методичного забезпечення роботи над музичним образом у процесі навчання підлітків гри на баяні (акордеоні) [12]. Автором теоретично обґрунтовано та експериментально перевірено поетапну методику роботи над музичним образом, що ґрунтується на інтегративному підході й передбачає використання інноваційних форм «уроків-образів» на основі художньої драматургії. Цінним є те, що дисертаційне дослідження знайшло практичне використання, стало основою для написання монографії «Методика роботи над музичним образом у процесі навчання підлітків гри на баяні (акордеоні)» (2013 р.).

Одним з останніх дисертаційних досліджень в окресленій вище сфері є праця Ю. Чумака «Творчість Віктора Власова в контексті баянно-акордеонної музики України» (2014 р.) [23]. Автором здійснено комплексний поетапний аналіз творчої діяльності В. Власова – концертного виконавця, педагога, автора методичних та музично-критичних праць, громадського діяча у багатоманітних проявах у контексті народно-інструментального мистецтва України.

Продовжуючи стратегічну лінію вивчення академічного народно-інструментального мистецтва України академіка М. Давидова, обґрунтовану у фундаментальній праці «Історія виконавства на народних інструментах (Українська академічна школа)» (К., 2005 р.), підхоплену доц. А. Сташевським у «Нарисах з історії української музики для баяна» (Луганськ, 2006 р.) та проф. А. Семешком у «Баянно-акордеонному мистецтві України на зламі ХХ-ХХІ століть» (Тернопіль, 2009 р.), А. Душний та Б. Пиц звертаються до регіонального аспекту проблеми – Львівської баянно-акордеонної школи у довіднику «Львівська школа баянно-акордеонного мистецтва» [14].

У довіднику здійснено спробу систематизувати баянно-акордеонне мистецтво (педагогіка, виконавство, творчість), пов'язане з названою школою з метою активізації процесу усвідомлення її ідентичності, вивчення історії розвитку, впливу та взаємозв'язку на інші школи, життя і творчості її видатних представників, а також ролі і місця цього мистецтва регіону в українській та світовій музичній культурі загалом.

Перший розділ присвячено персоналіям виконавців, педагогів, композиторів, вихованих Львівською баянно-акордеонною школою (тобто тих, що закінчили Львівську консерваторію – нині – музичну академію та їх учнів, учнів учнів тощо – незалежно, в якому регіоні і навчальному музичному закладі вони працюють). Тут і відомі виконавці, педагоги, диригенти, музично-громадські діячі, організатори музичного життя, адміністратори і скромні педагоги, які своєю працею виховують нові покоління.

Другий розділ присвячений ансамблям та оркестрам за участю баяна-акордеона.

Третій, четвертий та п'ятий розділи – науково-методичному, творчому та виконавському аспектам школи. Вони наповнені матеріалами конференцій, конкурсів, наукових та нотних збірників, організовані і зібрані внаслідок пошукової роботи у рамках проекту «Львівська баянно-акордеонна школа».

У Додатках зосереджено величезний за обсягом ілюстративний матеріал (світлини, афіші, програмки/буклети, грамоти/дипломи тощо), що унаочнює досягнення баянно-акордеонного мистецтва Львівської школи. За визначення доктора мистецтвознавства Б. Сюти: «...Довідник... є, надзвичайно корисним надбанням як спільноти концертуючих баяністів і акордеоністів, так і музикантів-педагогів і музикознавців» [22; 9].

Окремої уваги заслуговує наукове висвітлення постаті композитора-класика баянного репертуару В. Золотарьова. Доробком у напрямку навчально-методичного забезпечення є упорядкування Б. Пицом в авторській редакції В. Балика життєвого та творчого шляху В. Золотарьова у формі реконструкції та виконавського аналізу творів для баяна [1]. Праця, поряд із розв'язанням конкретних проблем вибору аплікатури, агогіки, динаміки, реєстрів та ін., присвячена відтворенню автентичного авторського тексту й виявленню різночитань, а також – характеру міховедення і визначенню зміни напрямку руху міху у Дитячих сюїтах, «Листку з щоденника» (Розділ 1), Сонаті № 3, «П'яти композиціях» (Розділ 2), «Іспаніаді» та Сонаті № 1 (Розділ 3).

Повноцінне осмислення життя і творчості композитора розкриває монографічний опус «Владислав Золотарьов: матеріали до біографії» (ред.-упоряд. В. Балик, загальна ред. Б. Пица) [4]. У книзі зібрана доступна частина літературного доробку Золотарьова, зокрема, його листи (1962, 1965-1975 рр.), окремі літературні праці, щоденники, записники, а також деякі статті та спогади про засновника оригінального репертуару для багато-тембрового готово-виборного баяна. В контексті нашого питання увагу привертають:

- *науково-практичні конференції*: «Львівська баянна школа та її видатні представники» (2005, 2006 рр.), «Академічне народно-інструментальне мистецтво та вокальні школи Львівщини» (2005 р.), «Творчість композиторів України для народних інструментів» (2006, 2011-2014 рр.), «Народно-інструментальне мистецтво на зламі ХХ-ХХІ ст.» (2007, 2009-2013 рр.), «Музична освіта України: проблеми теорії, методики, практики» (2008-2014 рр.);

- *міжнародні* («Акорди Львова», 2006; «Perpetuum mobile» 2008–2014 рр.) та *Всеукраїнські* («Візерунки Прикарпаття», 2005, 2008, 2010-2013 рр.) *конкурси баяністів-акордеоністів* та конкурси виконавців на народних інструментах ім. А. Онуфрієнка (2007, 2009, 2012 р.).

У перелічених мистецьких дійствах акцентуються питання значимості Львівської баянної та народно-інструментальної школи й Дрогобиччини як невід'ємного цілого в контексті національного й міжнародного масштабу, аналізуються й висвітлюються творчі портрети видатних представників і засновників, колективів, окремих виконавців, науково-методичний і навчально-репертуарний доробок представників різних поколінь школи та регіону. Зокрема, до науково-практичних конференцій залучаються науковці, педагоги, музикознавці з України, Росії, Білорусії, Польщі, Литви, Латвії, Казахстану, Німеччини, США, Молдови, Хорватії, які висвітлюють питання орнаології, творчості, аспектів виконавського музикознавства та музичної педагогіки, народно-інструментального мистецтва загалом.

На Дрогобиччині у конкурсних змаганнях *вперше* введено ансамблеву категорію різного типу (ансамблі однорідного та мішаного типу малих і великих форм), а *нововведенням* стала категорія «оркестри народних інструментів», у якій упродовж дев'яти років взяли участь понад 40 оркестрів початкових спеціалізованих та ВНЗ I-IV рівнів акредитації (Львівської, Тернопільської, Волинської, Закарпатської, Вінницької, Херсонської, Луганської, Донецької, Рівненської, Миколаївської, Київської, Чернігівської, Сумської обл.), м. Сімферополь АР Крим, Білорусії, Латвії, Росії [11].

Організаційна робота, що полягає в ротації конкурсно-фестивального руху, науково-мистецьких проєктів, концертної діяльності постає вагомим фактором соціокультури сьогодення. Дані фактори сприяють визнанню Дрогобиччини як у різногалузевих мистецьких колах України, так і утвердження її у світовому музикознавчому функціонуванні. Представниками регіону організуються мистецькі форуми, що збирають чимало представників творчої спільноти України та зарубіжжя (США, Росія, Білорусія, Башкортостан, Латвія, Литва, Молдова, Чехія, Словачія, Італія, Хорватія, Сербія) як у руслі баянно-акордеонного, так і народно-інструментального мистецтва.

Отже, навчально-репертуарне та науково-методичне напрацювання баянно-акордеонного осередку Дрогобиччини є багатограним і широкомасштабним, визнаним у наукових колах України та зарубіжжя, систематично використовується у навчальному процесі, становить невід'ємну частину цілісної системи академічного народно-інструментального мистецтва в контексті соціокультури України XXI ст.

Примітки

¹ Дрозда П. Феномен колективного народно-інструментального музикування західноукраїнського регіону: автореф. дис. ... канд. мистецтв. : 17.00.03 – «Музичне мистецтво» / П. Дрозда. – Л., 2010. – 20 с.

² Шамігов А. Особливості опосередкування фольклору в оригінальній музиці українських композиторів для баяна соло (фольклорний неоромантизм, неофольклоризм, нова фольклорна хвиля) : автореф. дис. ... канд. мистецтв.: спец. 26.00.01 – «Теорія та історія культури» / А. Шамігов. – К., 2011. – 16 с.

³ Пасічник Л. Академічне народно-інструментальне ансамблеве мистецтво України ХХ ст. : історико-виконавський аспект : автореф. дис. ... канд. миств. : спец. 17.00.03 – «Музичне мистецтво» / Л. Пасічник. – Л., 2007. – 17 с.

⁴ А. Вівальді – Й.С. Бах. Концерт d – moll (III-IV чч.), П. Сарасатте «Андалузський романс», Є. Дога «Балада», Є. Дербенко «Варіації на тему російської народної пісні «Полянка», В. Самофалов. «Українська мозаїка з сюїти «Мальовнича Україна» (I ч.), «Нікуліана» (з репертуару «Терем-квартету»), «Різдв'яне попури» (з репертуару «Терем-квартету»).

Список використаної літератури

1. **Балик В.** Владислав Золотарьов: життя і творчість (реконструкція та виконавський аналіз творів) / В. Балик. / [ред.-упоряд. Б. Пиц, А. Славич; вст. стаття Б. Пиц]. – Дрогобич : Посвіт, 2008. – 104 с.

2. **Боженський А.** Наукові пріоритети кафедри народних музичних інструментів та вокалу ДДПУ ім. І. Франка на зламі ХХ–ХХІ ст. / А. Боженський // Розвиток сучасної освіти і науки: результати, проблеми, перспективи : тези І Міжнар. наук.-практ. конф. мол. вчених (Дрогоб. держ. пед. ун-т ім. І. Франка, 21–22 листоп. 2013 р.) / [ред.-упор.: В. Ільницький, А. Душний, І. Зимомря]. – Дрогобич : Посвіт, 2013. – С. 83-85.

3. **Боженський А.** Науково-методичне та навчально-репертуарне напрацювання баянно-акордеонного осередку Дрогобиччини як основа фахового розвитку феномену / А. Боженський // VII Всеукр. «Музична освіта України: проблеми теорії, методики, практики» та IV міжнар. «Творчість для народних інструментів композиторів України та зарубіжжя» наук.-практ. конф. (ДДПУ ім. І. Франка, 30 квітня – 1 трав. 2014 р., м. Дрогобич) : зб. матеріалів. та тез / [ред.-упор. А. Душний, Б. Пиц]. – Дрогобич : Посвіт, 2014. – С. 82–86.

4. **Владислав Золотар'єв : матеріали к бібліографіи** / [ред.-сост. В. Балык, общ. ред. Б. Пиц]. – Дрогобыч : Посвит, 2012. – 440 с.

5. **Давидов М.** Історія виконавства на народних інструментах (Українська академічна школа) : підручник [для вищих та сер. муз. навч. закл.] / М. Давидов. – К. : НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2010. – 592 с.

6. **Давидов М.** Мекка народно-інструментального мистецтва / М. Давидов // Українська музична газета. – 2011. – Липень-вересень. – № 3 (81).

7. **Дрогобицькому державному музичному училищу ім. В. Барвінського – 60.** – Дрогобич : Коло, 2005. – 80 с.

8. **Душний А.** Прикарпатський дует баяністів: творчо-виконавський аспект : навч. пос. / А. Душний. – Дрогобич : Посвіт, 2007. – 88 с.

9. **Душний А.** Анатолій Онуфрієнко : життя, присвячене музиці : моногр. / А. Душний / [за заг. ред. Б. Пица]. – Дрогобич : Посвіт, 2010. – 328 с.

10. **Душний А.** Методика активізації творчої діяльності майбутніх учителів музики у процесі музично-інструментальної підготовки : навч.-метод. пос. [для студ. вищих навч. закл.] / А. Душний. – Дрогобич : Посвіт, 2008. – 120 с.

11. **Душний А.** Міжнародний конкурс баяністів-акордеоністів «Perpetuum mobile» як чинник пропаганди народно-інструментального мистецтва України / А. Душний // Наук. вісник НМАУ ім. П. Чайковського: Виконавське музикознавство : стильові парадигми композиторської творчості та музично-виконавської інтерпретації, актуальні проблеми музичної педагогіки / [автори проекту, ред.-упор. : М. Давидов, В. Сумарокова]. – К. : НМАУ ім. П. Чайковського, 2013. – Вип. 107. – С. 72–84.

12. **Душний А.** Робота з оркестром народних інструментів на прикладі «Фантазії» А. Онуфрієнка : метод. рекомендації [для ВНЗ культ. і мист. I–II рівнів акредитації] / А. Душний, С. Карась. – К. : ІНКОС, 2006. – 52 с.

13. **Душний А.** Кафедра народних музичних інструментів та вокалу Дрогобицького державного педагогічного університету ім. І. Франка : наук.-істор. довідн. / А. Душний, Б. Пиц / [гол. ред. І. Фрайт]. – Дрогобич : Посвіт, 2011. – 196 с.

14. **Душний А.** Львівська школа баянно-акордеонного мистецтва : довідник / А. Душний, Б. Пиц. – Дрогобич : Посвіт, 2010. – 216 с.

15. **Кундис Р.** До питання Львівської школи баянно-акордеонного мистецтва з позицій типологічних ознак регіональної виконавської школи // Українська культура : минуле, сучасне, шляхи розвитку : зб. наук. праць: наук. зап. Рівнен. держ. гуманіт. ун-ту. У 2-х т. – Вип. 17. – Рівне : РДГУ, 2011. – Т. 1. – С. 220–225.

16. **Максимова О.** Педагогічний репертуар для народних інструментів (з репертуару тріо «Гармонія») : навч. пос. [Ноти] / О. Максимова, В. Шафета. – Дрогобич : Посвіт, 2011. – 118 с.

17. **Околович І.** Освітня справа Дрогобищини : історія та сучасний досвід розбудови культурно-мистецьких традицій регіону / І. Околович // Мистецтвозн. зап. : зб. наук. праць. – К. : Міленіум, 2011. – Вип. 19. – С. 346–352.

18. **Педагогічний репертуар для ансамблю баяністів** (з репертуару «Прикарпатського дуєту») : навч. пос. [Ноти] / [ред.-упоряд. А. Душний]. – Дрогобич : Посвіт, 2009. – 84 с.

19. **Педагогічний репертуар для ансамблю баяністів** (з репертуару «Прикарпатського дуєту») : навч. пос. [Ноти] / [ред.-упоряд. А. Душний]. – Дрогобич : Посвіт, 2009. – Вип. 2. – 96 с.

20. **Салій В.** Методика роботи над музичним образом у процесі навчання підлітків гри на баяні (акордеоні) : автореф. дис... канд. пед. наук : 13.00.02 – «Теорія та методика музичного навчання» / В. Салій. – К., 2010. – 20 с.

21. **Семешко А.** Баянно-акордеонне мистецтво України на зламі ХХ–ХХІ ст. : довідн. / А. Семешко. – Т. : Навчальна книга – Богдан, 2009. – 244 с.

22. **Сюта Б.** Дрогобицькі ентузіасти вивчення баянно-акордеонного мистецтва / Б. Сюта // Укр. муз. газета. – 2011. – № 2 (80). – С. 9–10.

23. **Чумак Ю.** Творчість Віктора Власова в контексті баянно-акордеонної музики України : автореф. дис... канд. миств. : 17.00.03 – «Музичне мистецтво» / Ю. Чумак. – О., 2014. – 20 с.

24. **Шафета В.** Інструментальне ансамблеве мистецтво Дрогобищини : музично-педагогічний факультет ДДПУ ім. І. Франка // Історія, теорія та практика музично-естетичного виховання : зб. мат. IV Всеукр. наук.-практ. семінару. – Дрогобич : Посвіт, 2010. – С. 242–245.

Резюме

Розкриваються пріоритети науково-методичного та навчально-репертуарного доробку митців баяністів-акордеоністів Дрогобищини в сольному та колективному музикуванні. Аналізуються дослідження композиторської творчості (упорядкування збірників, оригінальна музика, перекладення, аранжування тощо) та методичної літератури; аналізується дослідження «Львівська школа баянно-акордеонного мистецтва» й епістолярний матеріал композитора В. Золотарьова.

Ключові слова: баян, акордеон, Дрогобич, репертуар, посібники, дисертації, методичні рекомендації.

Summary

Dushni A., Bozhenski A. Droghobychyna as a scientific institution bayan-accordion movement in Ukraine of the XXI century

Drohobych at the turn of the century actively entered the mainstream and commonplace, accordion folk instrumental art of Ukraine. From his time in Drohobych (70-80 years of the twentieth century). Were qualifying rounds in national and international competitions held zonal competition of accordionists Accordion Western Ukraine (1989) and in the second half of the 90-s Contest of Young of folk instruments «Young Voices» (1997).

The beginning of the new millennium was marked today well-known at home and abroad Ukrainian contest of folk instruments named. A. Onufrienko and «Patterns Carpathians» and international competition Bayan Accordion «Perpetuum mobile», in which organized scientific conferences, workshops, demonstration lessons, concerts by famous artists and bands that ultimately becomes an important factor in promotion and development of Ukrainian folk instrumental art.

It is in Drohobych 2004-2005, is launched research and art project «Lviv school commonplace accordion-art» (by A. stuffy, Pyts B., S. Karas) and the project «Young generation Lviv commonplace accordion-school» (2008) which unified all directions and scientific research.

Disclosed priorities guidance and training and repertory works of artists Bayan Accordion Drohobych in solo and collective playing.

Emphasized on activating print special musical literature (original music, translations for accordion and accordion, instrumental ensembles, teaching materials to master this heritage).

Study analyzes composition activity (ordering books, original music, transcriptions, arrangements, etc.) and instructional materials; analyzed research «Lviv school commonplace accordion-art» and epistolary material composer Vladimir Zolotarev.

It is emphasized that today in Drohobych the first time in the Competition of folk instruments ensemble began category of different types (homogeneous and mixed ensembles such small and larger forms) and innovation was the category «orchestra of folk instruments», which for nine years participated more than 40 orchestras primary specialized and higher educational institutions of I-IV accreditation (Lviv, Ternopil, Volyn, Transcarpathian, Vinnitsa, Kherson, Luhansk, Donetsk, Rivne, Mykolaiv, Kyiv, Chernihiv, Sumy regions), Simferopol. Crimea, Belarus Latvia, Russia.

Organizational work that is rotation-competitive festival movement, science and art projects, live performances sociocultural raises important factor today. These factors contribute to the recognition of Drohobych as in different-artistic circles of Ukraine and the establishment of a global musicological functioning.

Thus, teaching repertoire, scientific and methodological developments commonplace accordion-cell Drohobych is multifaceted and widespread, accepted in scientific circles in Ukraine and abroad, systematically used in the teaching process is an integral part of an integrated system of academic folk instrumental art in the context of socio-cultural changes in Ukraine XXI century, stress the authors.

Key words: accordion, Drohobych, repertoire, manuals, theses, guidelines, methodological principles, performance art, concert, Ukraine XXI century, leading teachers, musicologists, collective music-making, repertoire policy, trends, teaching repertoire.

Аннотация

Душный А., Боженский А. Дрогобыччина как научная организация баянно-аккордеонного движения Украины XXI века

Раскрываются приоритеты научно-методического и учебно-репертуарного наследия баянистов-аккордеонистов Дрогобыччины в сольном и коллективном музицировании. Анализируется результат работы (составление сборников, оригинальная музыка, переложение, аранжировка и т.д.) и учебных пособий, освещается исследование «Львовская школа баянно-аккордеонного искусства» и эпистолярный материал композитора Вл. Золотарева

Ключевые слова: баян, аккордеон, Дрогобыч, репертуар, пособия, диссертации, методические рекомендации.

Надійшла до редакції 7.10.2014 р.

УДК 78.3.27

М.В. Паньків

ПОСТАТЬ БАЯНИСТА-КОНЦЕРТМЕЙСТЕРА (АКОМПАНИАТОРА) У КУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРИ XXI СТОЛІТТЯ

Постановка проблеми. Соціокультурна парадигма XXI ст. є вагомим чинником пропаганди музичного мистецтва з врахуванням високопрофесійних ознак фахівця мистецької сфери. Тут вагоме місце відводиться його академічній народно-інструментальній ніші, і зокрема – баянно-акордеонному мистецтву. У сольному та колективному виконавстві баян-акордеон сьогодні досягає значних